

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
en de raad van de gemeente Meppel
Postbus 501
7940 AM MEPPEL

per e-mail postbus@meppel.nl en griffie@meppel.nl

Natuur en Milieufederatie Drenthe
Hertenkamp 6
9401 HL ASSEN

info@nmfdrenthe.nl
www.nmfdrenthe.nl
0592-311150

NL68 RABO 0170515907
KvK 41018499

Assen, 9 juni 2026

Onderwerp: Windenergie Meppel

Geacht College/ geachte raadsleden,

Wij hebben begrepen dat u werkt aan een Kadernota met randvoorwaarden voor de plaatsing van windmolens in Meppel. Beoogde locatie hiervoor is het gebied Noord IV. Tijdens de inloopbijeenkomsten in april is een eerste inzicht gepresenteerd waar windmolens in dit gebied geplaatst zouden kunnen worden. Met deze brief delen wij onze visie, inbreng en zorgen over het tot nu doorlopen proces, zodat u deze kunt betrekken bij het opstellen van de Kadernota.

Algemeen

In het algemeen ondersteunen wij de provinciale RES-doelen voor onze provincie en de opgave en taakstelling die u voor uw gemeente Meppel op zich heeft genomen. Binnen deze RES-opgave is uw voornemen een deel hiervan in te vullen met windenergie. Gezien de omvang van de opgave, het belang van de goede mix van bronnen op het net en de positie van de gemeente Meppel, steunen wij ook de verkenning van deze windopgave.

De locatiekeuze, de opstelling en hoogte van de windmolens dienen echter zorgvuldig afgewogen te worden, zodat de impact op natuur en landschap en de leefomgeving zoveel mogelijk beperkt blijft. Daarbij zijn tijdige en goed ingerichte participatie en het realiseren van lokaal eigendom minstens zo cruciaal.

Hoge molens, zonder dat mensen tijdig worden meegenomen, ontvangen veel tegenwind en dat is slecht voor het draagvlak van de energietransitie. Tegelijk is de urgentie voor energietransitie hoger dan ooit. De opgave is dus ook om met een goed tempo te komen tot een optimaal ontwerp op basis van een goede landschappelijke inpassing en balans tussen lasten en lusten. Daar zien wij overigens voor onszelf ook een belangrijke rol en verantwoordelijkheid.

Voorgeschiedenis en provinciale context

Het traject voor de verkenning van windenergie in Meppel kent een lange voorgeschiedenis, waarbij meerdere locaties in beeld zijn gebracht. Het lijkt erop dat u zich nu richt op één locatie, waarin u (een deel van) de opgave wilt realiseren. Tegelijkertijd heeft u samen met de provincie en de gemeenten De Wolden, Steenwijkerland en Westerveld het convenant 'Gezamenlijke verkenning windenergie' getekend. Inmiddels ligt er een Plan van aanpak 'Samenwerking Windenergie Regio Zuidwest-Drenthe'. Daarbij hebben de gemeenten en de provincie afgesproken om beleidsmatig samen op te trekken, maar de locatiekeuzes blijven wel lokaal. Het gevolg is dat de gemeenten Meppel en De Wolden nu elk afzonderlijk bezig zijn met de verkenning van de mogelijkheden van windenergie. Elke gemeente heeft daarvoor haar eigen participatieproces dat zich ook in een ander stadium bevindt. Wij vinden dit ongewenst, omdat de beoogde locatie Noord IV in Meppel vlakbij de locatie Ruinerwold Noord ligt, de potentiële locatie voor windmolens in De Wolden.

We zien vanuit ons perspectief de mogelijke potentie van de locatie Noord IV, maar het is daarbij evengoed van belang zicht te krijgen op de som der delen. Wij vinden de som der delen eerlijk gezegd niet langer navolgbaar en houdbaar en het geheel verdient geen schoonheidsprijs. Juist bij de verkenning voor de windopgave is regionale samenhang en ontwerp van belang. Voor de direct betrokken inwoners en daarmee het draagvlak is dit ook geen goede zaak.

De provincie is voor de windopgave in Meppel bevoegd gezag. Of en hoe de provincie daaraan invulling wil geven is nog niet bekend. Vooralsnog heeft de provincie eind vorig jaar in een brief aan de Staten aangegeven dat zij in de samenwerking een faciliterende rol aanneemt. Wij zijn van mening dat de provincie de regie zou moeten voeren bij de uitwerking van de opgaven voor windenergie in zowel Meppel als De Wolden. De regierol houdt wat ons betreft in dat voor beide windopgaven één zorgvuldig participatieproces wordt opgestart. Ook vinden wij het gewenst dat voor beide windopgaven één gezamenlijk ontwerp gemaakt wordt, omdat alleen dan een goede ruimtelijke inpassing van beide windparken geborgd is.

Ontwerp windpark

In de Omgevingsvisie Meppel heeft de gemeenteraad binnen het gebied Noord IV twee zoekgebieden voor windenergie aangewezen. Tijdens de inloopbijeenkomst hebben wij begrepen dat de gemeente de grens van deze zoekgebieden hard hanteert, dat wil zeggen de windmolens moeten binnen de twee zoekgebieden passen. Dit betekent dat de mogelijke locaties voor de windmolens daarmee beperkt zijn.

Dat maakt de keuze voor een goed ontwerp en inbreng en participatie meteen ook wel zeer beperkt.

Wij adviseren om voor het ontwerp een globaal en breder zoekgebied te hanteren.

Uitgangspunt zou moeten zijn om een goed ingepast ontwerp voor de plaatsing van windmolens te maken, waarbij het minder relevant is of de opstelling al dan niet precies binnen het zoekgebied past. Daarbij vinden wij het van belang dat behoud van een schone horizon, het voorkomen van negatieve effecten op natuur en een goede leefomgeving als criteria worden gehanteerd.

Behoud schone horizon natuurgebieden

Neem de waarde van schone horizons en waardevolle panorama's op als criterium voor de opstelling en de hoogte van windturbines. Verschillende natuurgebieden die in de nabijheid van Noord IV liggen hebben nog een schone horizon. Dat geldt zowel voor gebieden in Drenthe als Overijssel. Een schone horizon is een schaarse maar belangrijke kernkwaliteit van deze gebieden, die we moeten koesteren. Wij vragen u de hoogte en opstelling zo aan te passen dat de windmolens vanuit de omliggende natuurgebieden niet zichtbaar zijn. We raden aan hier 3D modellen bij te gebruiken.

We vinden het belangrijk dat de beoogde molens niet zichtbaar zijn vanuit de volgende gebieden:

- Dwingelderveld
- Holtingerveld
- Weerribben/Wieden
- Reestdal.

Voorkom negatieve effecten op natuur

Het ontwerp en beheer van het windpark mag geen significant negatieve gevolgen voor natuur en met name voor vogels en vleermuizen hebben. In of dichtbij een windpark is er bijvoorbeeld een grote kans dat vogels en vleermuizen slachtoffer worden van windmolens. Het gaat hierbij voornamelijk om:

- verstorende effecten tijdens de bouw
- verlies aan habitat door het verstorend effect
- sterfte tijdens de operationele fase.

Doe daarom onderzoek naar de (cumulatieve) effecten op natuur en naar maatregelen binnen en buiten het windpark om soorten waarvan bekend is dat ze kwetsbaar zijn voor windmolens, beter te beschermen.

In het kader van Noord IV is in ieder geval relevant dat het beekdal van de Oude Vaart en omgeving van belang is als broedgebied voor de Wulp. Weidevogels zoals de Wulp zijn zeer gevoelig voor habitatverlies als gevolg van de plaatsing van windmolens, omdat ze uitwijken voor hoog opgaande structuren in het open landschap waar ze broeden.

Goede leefomgeving

Beperk de overlast voor omwonenden in de vorm van zicht, geluid, trillingen, verlichting en slagschaduw van de wieken tot een minimum. Uit ervaringen elders in Nederland blijkt dat de toegepaste (juridische) normen veelal te krap zijn. Neem daarom met het oog op het behoud van een goede leefomgeving een marge ten opzichte van deze normen.

Hoogte windmolens

Tijdens de inloopbijeenkomsten in april zijn varianten met windmolens met tiphoogten van 195 en 255 meter gepresenteerd. De omgeving van het gebied Noord IV kenmerkt zich door een grote mate van openheid. Dit betekent dat de impact van hoge windmolens op het landschap enorm is. Zeker windmolens met een tiphoogte van 255 meter zullen in de verre omtrek te zien zijn. Mede met het oog op het behoud van een schone horizon verzoeken wij u daarom ook varianten met een lagere tiphoogte dan 195 meter in de beoordeling mee te nemen.

Lokaal eigendom

De gemeenteraad heeft eerder vastgesteld te streven naar 100% lokaal eigendom bij de realisatie van windmolens. Dit juichen wij toe. Wij zien juist voor dit gebied ook de kansen in relatie tot het vormen van een energiegemeenschap.

RES-opgave

De gemeente heeft een RES-opgave van 3,45 TWh. De gemeenteraad van Meppel heeft in 2021 ervoor gekozen dat de gemeente Meppel aan deze ambitie gaat bijdragen door 0,102 TWh aan windenergie op te wekken en 0,065 aan zonne-energie. Tijdens de inloopbijeenkomst hebben wij begrepen dat het niet mogelijk is om de RES-opgave voor windenergie van 0,102 TWh binnen de vastgestelde zoekgebieden in Noord IV te realiseren. Het is ons niet duidelijk hoe de gemeente de resterende RES-opgave nu wil realiseren. Is het de bedoeling om de resterende windopgave in één van de andere gebieden voor windenergie die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen te realiseren? Of denkt u aan meer opwek van zonne-energie? Wij vinden dat u daar als gemeente, mede in relatie tot de RES-opgave voor 2030, duidelijkheid over zou moeten geven.

Tot slot

Verkenning van de mogelijkheden voor windenergie zijn in onze provincie en in deze tijd een uitdagende en best lastige opgave. Het is de kunst om in deze processen een balans te vinden tussen tempo, noodzakelijkheid, urgentie enerzijds en voldoende openheid, mogelijkheden voor inbreng en keuzeruimte anderzijds.

De inpasbaarheid van zeer hoge molens is beperkt en daarmee zijn ook de waarden van het landschap en de leefomgevingskwaliteit in het geding. Wij spreken de wens uit dat de haast om te komen tot realisering van de plannen voor het bedrijventerrein Noord IV niet ten koste gaan van de balans van het geheel en gaan hier graag met u nader over in gesprek.

Met vriendelijke groet,
Natuur en Milieufederatie Drenthe

Reinder Hoekstra